

СТРАЖИЛОВО

Лутам, још, витак, са сребрним луком,
расцветане трешње, из заседа, мамим,
али, иза гора, завичај већ слутим,
где ћу смех, под јаблановима самим,
да сахраним.

И овде, пролетње вече
за мене је хладно,
као да, долином, тајно, Дунав тече.
А, где облаци силазе Арну на дно
и трепте, увис, зеленила тврда,
видим мост што води, над видиком,
у тешку таму Фрушког брда.

И, место да се клањам Месецу, тосканском,
што у реци, расцветан као крин, блиста,
знам да ћу, овог пролећа, закашљати ружно
и видим витак стас, преда мном, што се рони,
верно и тужно,
сенком и кораком, кроз воду што звони,
у небеса чиста.

И, тако, већ слутим
да ћу, скоро, душу сасвим да помутим.
И, тако, већ живим,
збуњен, над рекама овим, голубијски сивим.

Повео сам давно ту погнуту сенку,
а да сам то хтео, у оној гори,
познао грожђе, ноћ, и теревенку,

и поток, што сад, место нас, жубори.
И, тако, без туге,
очи су ми мутне од неке боље, дуге.
И, тако, без блуди,
на уснама ми горка трулост руди.

Лутам, још, витак, са сребрним луком,
расцветане трешње, из заседа, мамим,
али, иза гора, завичај већ слутим,
где ћу смех, под јаблановима самим,
да сахраним.

Већ давно приметих да се, све, разлива,
што на брду зидам, из вода и облака,
и, кроз неку жалост, тек младошћу дошлом,
да ме љубав слаби, до слабости зрака,
провидна и лака.

Знам да ми у косу,
по зори руменотамној,
туђа, уморна, рука, бледи сумрак просу.
А да веселости мојој, чилој и потамној,
две заспале, болне, дојке не дају
да се гласним криком баци по трешњама,
што ми остадоше, у завичају.

И, место да водим, погледом зеленим,
као пре, реку што се слива,
да скачем, као Месец, по горама пустим,
и зажарене шуме да потпирим,
сад, плавим и густим,
снегом, и ледом, смешећи се, мирим
све што се збива.

И, тако, без веза,
стиже ме, ипак, родна, болна, језа.
И, тако, без дома,
ипак ће ми судба постати питома.

Не, нисам, пре рођења, знао ни за једну тугу,
туђом је руком, све то, по мени разасуто.
Знам, полако идем у једну патњу, дугу,
и, знам, погнућу главу, кад лишће буде жуто.

И, тако, без бола,
вратићу се, болан, воћкама наших поља.
И, тако, без мира,
патиће горко, много шта, од мог додира.

Већ давно приметих да се, све, разлива,
што на брду зидам, из вода и облака,
и, кроз неку жалост, тек младошћу дошлом,
да ме љубав слаби, до слабости зрака,
провидна и лака.

Лутам, још, витак, по мостовима туђим,
на мирисне реке прилежем, па ћутим,
али, под водама, завичај већ видим,
откуд пођох, присут лишћем жути
и расути.

И овде, румен крина,
са девојачког ребра,
ја, зором, уморно бришем, без милина.
А кад утопим чун Месечев, од сребра,
у ново море јутра и у траве,
седнем на облак, па гледам светлости,
што се на небу, из моје страсти, јаве.

А, место свог живота, давно живим,
буре и сенке грозних винограда.
Настављам судбу, већ и код нас прошлу,
болесну неку младост, без престанка;
тек рођењем дошлу,
са расутим лишћем, што, са гроба Бранка,
на мој живот пада.

И, тако, без гроба,
веселост је нека, у мени, ругоба.
И, тако, без тела,
душа ми је невидљива, и невесела.

Једног пролећа, и ја сам горко знао
да, кроз свирале девојачког ребра, здравље
дајем.

И груди своје, у грожђу, криком, раскидао,
наг, на дну неба, опивши се завичајем.

И, тако, без лица,
на лику ми је сенка јарца, трешње, тица.
И, тако, без станка,
тетурам се видиком, без престанка.

Лутам, још, витак, по мостовима туђим,
на мирисне реке прилежем, па ћутим,
али, под водама, завичај већ видим,
откуд пођох, присут лишћем жути
и расутим.

Дрхтим, још, витак, од река и небеса.
Милујем ваздух, последњом снагом и надом,
али, свиснућу, то и овде слутим,

за гомилом оном, једном, давно, младом,
под сремским виноградом.

За један благи стас,
што, први пут, заљуља
вишње и трешње, пољупцем, код нас
и поскочи, видиком, са ритова и муља.
За друштво му, што по винском меху
свело лишће расу, са осмехом мутним,
прескачући, први пут, потоке, у смеху.

А, место свог живота, знам да, по видику,
тај осмех расух, над сваким телом, голим,
и, над земљом овом, кроз коју Арно руди,
пун звезда и зрака, мој се шапат слива,
у изможене груди,
јер се, у пролећу, све то опет збива,
свуда, где ја волим.

И, тако, без речи,
дух ће мој све туђе смрти да залечи.
И, тако, без трага,
расуће ми рука жива тела мојих драга.

Јер љубав ће моја помешати, тајно,
по свету, све потоке, и зоре,
и, спустити на живот, ведро, и бескрајно,
и код нас, небо, и сенку Фрушке горе.

И, тако, без звука,
смех ће мој падати, са небесног лука.
И, тако, без врења,
за мношћу ће живот у трешње да се мења.

Дрхтим, још, витак, од река, и небеса.
Милујем ваздух, последњом снагом и надом,
али, свиснућу, то и овде слутим,
за гомилом оном, једном, давно, младом,
под сремским виноградом.

Лутам, још, витак, са осмехом мутним,
прекрстим руке, над облацима белим,
али, полако, сад већ јасно слутим
да умирем и ја, са духом потамнелим,
тешким, и невеселим.

И овде, реку једну
видим, под својим телом,
да хлади лаку, сребрну, земљу, непрегледну.
А, кад ми проспе трешње по духу оболелом,
и, крај Месеца, и овде, звезда заблиста,
видим да је, у раном умирању,
моја, и туђа, младост, горка и једна иста.

И, место своје судбе, са ужасима новим,
сусрећем давни живот, болан, и прозрочан.
А, кроз ову земљу, свилену и прозирну,
чим, уплашено, спустим девојачко тело,
кроз маслину мирну,
видим, далеко, опет, лишће свело
и завичај облачан.

И, тако, без кретње,
туђину, пољупцем, дижем, у ветрове пролетње.
И, тако, без знака,
дозивам голу драгу из меког, тосканског мрака.

А прах, све је прах, кад дигнем увис руку
и превучем, над провидним брдима, и реком.
И, неизмерно слабе, све те трешње, што се вуку
са мнош, по свету, са земљаним лелеком.

И, тако, без таме,
дух мој са мрачним воћкама покрива ме.
И, тако, без имена,
са истом жалошћу милујем брда невиђена.

Лутам, још, витак, са осмехом мутним,
прекрстим руке, над облацима белим,
али, полако, сад већ јасно слутим
да умирем, и ја, са духом потамнелим,
тешким, невеселим.

Лутам, још, витак, са шапатам страсним
и отресам чланке, смехом преливене,
али, полако, трагом својим, слутим:
тишина ће стићи, кад све ово свене,
и мене, и мене.

И овде, без боје тајне,
ни једне воћке нема,
небесне оне боје, горке и бескрајне.
А кад разгрнем долине, рукама обема,
и, откријем дна бездана, сребрна и бела,
на дну је, опет, жалост, нејасна и лака,
ваздухом купаних воћака и тела.

И, место сребрних пруга, забрежја и река,
сусрећем, као у сну, уморне мисли, своје.
А, над трешњама и младим вишњама,

тамну и дугу маглу, што се, свуда, шири,
у животу пред нама,
где се страст, полако, у умирању смири,
и чула упокоје.

И, тако, без реда,
младост увијам миром, снегова и леда.
И, тако, без пута,
моје миловање, по умирању лута.

А мир, свуд је мир, кад распем што је било
и приклоним главу на оно што ме чека;
на цео један крај са ког се вино слило
и смех, и дивна бестидност, далека.

И, тако, без мора,
прелићу живот наш, зорама Фрушких гора.
И, тако, без пића,
играћу, до смрти, скоком, сретних, пијаних,
бића.

Лутам, још, витак, са шапатом страсним
и отресам чланке, смехом преливене,
али, полако, трагом својим, слутим,
тишина ће стићи, кад све ово свене,
и мене, и мене.

Фиезоле, 1921.